

سید محمد حسین راجی

سرشناسه: راجی، سید محمد حسین، ۱۳۶۴ -

عنوان و نام پدیدآور: معجزه تولید / سید محمد حسین راجی، سید محمد رضا خاتمی، محسن فوجی.

مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف.

مشخصات ظاهری: ۲۳۴ ص: جدول.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۳۹۶-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: تولید (Economic theory) Production

رشد اقتصادی Economic development

درآمد ملی -- ایران National income -- Iran

صنعت -- ایران Industries -- Iran

تاریخ History Industries -- Iran

شناسه افزوده: خاتمی، سید محمد رضا، ۱۳۷۳-

شناسه افزوده: فوجی، محسن، ۱۳۷۰-

شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف.

شناسه افزوده: انتشارات زائر رضوی وابسته به معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی.

رده بندی کنگره: HB۲۴۱ رده بندی دیویی: ۳۳۸/۵ شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۲۶۷۴۵

انتشارات زائر رضوی
وابسته به معاونت تبلیغات اسلامی
آستان قدس رضوی

قیمت: پنجاه هزار تومان

مروری بر نقش حمایت از تولید داخلی
در تعیین سرنوشت اقتصادی کشورهای جهان

معجزه تولید

نویسنده: سید محمد حسین راجی

تألیف: محمد رضا خاتمی

محسن فوجی

ناشر: دفتر نشر معارف

صفحه‌آر: محمدصادق صالحی

توبت چاپ: اول / ۱۴۰۰

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۳۹۶-۱

همه حقوق محفوظ است

لشر معارف

نهاد نمایندگی

مقام معظم رهبری

در دانشگاهها

NashreMaaref

دفتر نشر معارف قم، خیابان شهدا، کوچه ۳۲، شماره ۳، تلفن و نمابر: ۰۲۵-۳۷۷۴۰۰۰۴

مدیریت پخش قم، شرکت پاتوق کتاب، تلفکس: ۰۲۵-۳۱۰۷۷

مراکز پخش

اراک: ۰۸۶-۳۲۲۹۰۲۸ ■ ارومیه: ۰۹۱-۷۷۵۵۱۶۶ ■ اصفهان: ۰۳۱-۳۳۳۷۱۶۹۲

اهواز: ۰۶۱-۳۲۲۸۸۰۰ ■ ایلام: ۰۸۶-۳۳۳۶۴۳۸۲ ■ بجنورد: ۰۵۸-۳۳۳۳۳۷۸

بردسکن: ۰۵۱-۵۵۴۳۰۱۲۱ ■ بندرعباس: ۰۷۶-۳۳۶۱۷۵۵۷ ■ بیرجند: ۰۵۶-۳۳۴۳۵۱۲

تربت حیدریه: ۰۵۱-۵۲۲۸۶۵۰۰ ■ تهران: ۰۲۱-۸۸۹۱۱۲۱۲ ■ رشت: ۰۱۴-۳۳۳۴۵۶۹

زاهدان: ۰۵۴-۳۳۳۳۸۸۷۹ ■ زنجان: ۰۲۴-۳۳۳۶۶۲۵ ■ ساری: ۰۱۱-۳۳۳۵۳۰۲۰

سبزوار: ۰۵۱-۴۴۲۲۴۰۰۴ ■ سمنان: ۰۲۳-۳۳۳۵۳۲۱۱ ■ سیرجان: ۰۳۴-۳۳۳۶۸۰۵۸

شهرکرد: ۰۲۸-۳۳۳۵۰۰۰۴ ■ شیراز: ۰۷۱-۳۳۳۴۴۶۱۴ ■ قزوین: ۰۲۸-۳۳۳۴۰۰۷۶

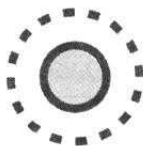
قم: ۰۲۵-۳۷۷۴۲۷۵۷ ■ کازرون: ۰۷۱-۴۳۳۴۴۳۳۰ ■ کرمان: ۰۳۴-۳۳۳۳۱۴۶۶

کرمانشاه: ۰۸۳-۳۳۳۳۸۶۱۱ ■ کرکات: ۰۱۷-۳۳۳۳۷۸۰۱ ■ مشهد: ۰۵۱-۳۳۳۳۰۱۱۹

ملایر: ۰۸۱-۳۳۳۵۱۲۷۶ ■ نیریز: ۰۷۱-۵۲۸۲۱۶۹۰ ■ یاسوج: ۰۷۴-۳۳۳۲۸۶۲۲

یزد: ۰۳۵-۳۷۳۳۲۹۵۰

www.nashremaaref.ir : E-mail: info@nashremaaref.ir

فهرست

مقدمه ۱۱

بخش اول

تورم و کاهش مداوم ارزش پول ملی؛ نتیجه جدایی ناپذیر ضعف تاریخی تولید در ایران

- ۱۷ ..... جایگاه تولید در حفظ ارزش پول ملی
 ۱۸ ..... تورم و کاهش ارزش پول در دوران قاجار
 ۲۱ ..... جدول زمانی کاهش ارزش پول در دوران قاجار
 ۲۲ ..... وضعیت تولید در دوران پهلوی
 ۲۳ ..... بیماری هلندی
 ۲۵ ..... اصلاحات ارضی؛ ضربه‌ای دیگر بر اقتصاد کشور
 ۲۶ ..... اقتصاد ایران و بیماری هلندی
 ۲۷ ..... ضعف تولید و قرار گرفتن توزیع به عنوان نقطه توسعه ایران
 ۲۸ ..... جدول زمانی کاهش ارزش پول در دوران پهلوی
 ۲۹ ..... تولید در جمهوری اسلامی
 ۳۰ ..... تقویت تولید؛ تنها راه تقویت ارزش پول ملی
 ۳۱ ..... راز تورم پایین در کشورهایی مانند عربستان

بخش دوم

اهمیت حمایت از تولید

- ۳۵ ..... حمایت از تولید؛ علت موفقیت کشورهای پیشرفته
 ۳۵ ..... بریتانیا
 ۳۵ ..... بریتانیا؛ کشوری عقب‌مانده تا قبل از سال ۱۶۰۰
 ۳۶ ..... هدایت اقتصاد از تولید پشم خام به سمت تمرکز بر تولیدات پشمی با ارزش افزوده
 ۳۷ ..... رشد صنعتی، افزایش ثروت و ایجاد زمینه برای تجارت خارجی
 ۳۸ ..... سیاست‌های حمایتی والپول
 ۴۰ ..... موج اول انقلاب صنعتی و تولید انبوه محصولات نساجی در بریتانیا
 ۴۱ ..... تغییر بزرگ در سیاست‌های تجاری بریتانیا هم‌زمان با موج دوم انقلاب صنعتی
 ۴۲ ..... بازگشت دوباره سیاست‌های حمایت از تولید
 ۴۳ ..... جدول زمانی تحولات اقتصادی بریتانیا
 ۴۵ ..... امریکا
 ۴۵ ..... امریکا؛ کشوری ضعیف و مستعمره بریتانیا
 ۴۶ ..... الکساندر همیلتون؛ آغازگر حمایت از تولید داخلی در امریکا

۴۷	تاریخچه بررسی نرخ تعرفه‌های واردات در امریکا
۴۷	تصویب قانون تعرفه بر واردات و افزایش آن طی سال‌های متمادی
۴۷	کاهش نرخ تعرفه‌ها و افت رشد اقتصادی
۴۸	آبراهام لینکلن؛ منجی بزرگ
۴۸	روی آوردن به سیاست‌های تجارت آزاد در امریکا پس از سبقت گرفتن از رقبای صنعتی
۴۹	بحران اقتصادی بزرگ ۱۹۲۹ و اعمال قانون تعرفه اسموت - هاولی
۴۹	آغاز سیاست‌های تجارت آزاد بعد از جنگ جهانی دوم با زیرلایه‌های حمایت‌گرایانه
۵۰	کنترل واردات خودرو از ژاپن
۵۰	سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه علمی کشور
۵۱	جدول زمانی تحولات اقتصادی امریکا
۵۳	آلمان
۵۳	فردریک اول و گام‌های اولیه در جهت تقویت صنایع داخلی
۵۳	فردریک دوم و افزایش گستره حمایت از تولیدات داخلی
۵۴	بیوت؛ تمرکز بر مهارت‌افزایی کارگران و جای‌گزینی واردات
۵۵	انقلاب صنعتی در آلمان
۵۶	بیسمارک و انقلاب صنعتی دوم در آلمان
۵۶	جدول زمانی تحولات اقتصادی آلمان
۵۷	فرانسه
۵۷	کولبرتیسم و پیشرفت اقتصادی قبل از انقلاب
۵۸	بعد از انقلاب و اقدامات ناپلئون جهت پیشرفت
۵۸	سقوط ناپلئون و رکود صنعتی
۵۸	پیشرفت صنعت و تکنولوژی پس از جنگ جهانی دوم
۵۹	جدول زمانی تحولات اقتصادی فرانسه
۶۰	ژاپن
۶۰	انقلاب میچی و آغاز پیشرفت ژاپن
۶۰	معاهدات نابرابر
۶۰	تأسیس کارخانه‌های الگوبرداری شده و ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز بخش صنعت
۶۱	انتقال تکنولوژی
۶۲	بهره‌گیری از ساختارهای سیاسی، اقتصادی و آموزشی دیگر کشورها
۶۲	تبدیل ژاپن به حمایت‌گرت‌ترین کشور در اوایل قرن بیستم
۶۳	رشد فوق‌العاده ژاپن پس از جنگ جهانی دوم
۶۷	حمایت از صنعت خودروسازی
۶۹	جدول زمانی تحولات اقتصادی ژاپن
۷۱	کره جنوبی
۷۱	کشوری ضعیف تحت حمایت امریکا
۷۲	بومی‌سازی اقتصاد و رشد چشم‌گیر کره
۸۰	صیانت از بازار داخلی
۸۳	جدول زمانی تحولات اقتصادی کره جنوبی
۸۶	تجربه برخی از شرکت‌های موفق
۸۶	هیوندای - کره جنوبی

۸۷	سامسونگ - کره جنوبی
۸۸	نوکیا - فنلاند
۸۹	اپل - آمریکا
۹۳	عواقب عدم حمایت از تولید در کشورهای در حال توسعه در سده گذشته
۹۳	لگد زدن به نرديان
۹۳	موج استقلال طلبی در کشورهای مستعمره جهان
۹۴	حرکت کشورهای استقلال یافته به سمت استقلال اقتصادی
۹۵	اثرات استقلال سیاسی و اقتصادی بر بهبود وضعیت اقتصادی
۹۶	مقابله همه جانبه کشورهای استعمارگر با حرکت های استقلال طلبانه مستعمرات
۹۶	عملیات آژاکس و نهضت ملی شدن نفت ایران
۹۷	گوآتمالا و کودتایی دیگر به نفع شرکت های آمریکایی
۹۸	«برادر سام» در برزیل!
۹۹	سیاهه ای از مداخلات و جنایات غربی ها در کشورهای جهان
۱۰۱	تشکیل جنبش عدم تعهد و گروه جی ۷۷ برای قطع وابستگی اقتصادی به بلوک غرب
۱۰۲	گروه جی ۷ و حربه اعطای وام
۱۰۳	شرط ظالمانه وام های صندوق بین المللی پول و بانک جهانی
۱۰۳	غارت در قالب برنامه های اقتصادی کارشناسی شده!
۱۰۵	شیلی: آزمایشگاه نئولیبرالیسم
۱۰۶	آثار اجرای برنامه های تعدیل ساختاری بر رشد اقتصادی آمریکای لاتین و آفریقا
۱۰۸	یک رهایی بی ارزش!
۱۱۰	آرژانتین
۱۱۰	رشد اقتصاد آرژانتین، بالاتر از استرالیا، کانادا و آمریکا
۱۱۱	کودتا برای اجرای تجارت آزاد
۱۱۲	اجرای تجارت آزاد به بهانه ایجاد رقابت و افزایش کیفیت
۱۱۲	تصویب قوانین تسهیل کننده تملک و سرمایه گذاری های خارجی
۱۱۳	حذف چهار صفر از پول ملی آرژانتین و بحران بدهی خارجی
۱۱۳	اجرای سیاست های تعدیل ساختاری و افزایش نجومی فاصله طبقاتی
۱۱۴	تقلای بیشتر در مسیر غلط!
۱۱۵	گره زدن اقتصاد آرژانتین به دلار آمریکا
۱۱۶	مقررات زدایی کامل از اقتصاد در راستای اجرای تجارت آزاد
۱۱۸	توبه آرژانتین از سیاست های نئولیبرال و بهبود اقتصاد آن
۱۱۹	ضعف حافظه تاریخی مردم آرژانتین و تکرار یک دولت غریبگر!
۱۲۰	جدول زمانی تحولات اقتصادی آرژانتین
۱۲۴	مکزیک
۱۲۴	پیمان تجارت آزاد نفتا و نابودی کشاورزی مکزیک
۱۲۵	بهره کشی کمپانی های آمریکایی از دست مزد پایین کارگر مکزیک
۱۲۶	عواقب اجرای تجارت آزاد و عدم تکیه به توانمندی داخلی
۱۲۸	جدول زمانی تحولات اقتصادی مکزیک
۱۲۸	ترکیه
۱۲۸	دولت گرایی اقتصاد ترکیه

۱۲۸	اجرای سیاست‌های صندوق بین‌المللی پول
۱۳۰	تورم بی‌سابقه و بحران‌های مالی
۱۳۰	بحران بدهی‌ها
۱۳۱	رشد بادکنکی
۱۳۵	اثرات واقعی سرمایه‌گذاری خارجی
۱۳۶	نتیجه‌گیری
۱۳۷	جدول زمانی تحولات اقتصادی ترکیه

بخش سوم

وضعیت صنعت در دوران پهلوی

۱۴۳	رؤیابردازی‌های اقتصادی پهلوی بر اثر درآمد سرشار نفتی
۱۴۴	صنعت نساجی
۱۴۵	صنعت قند
۱۴۶	صنعت برق
۱۴۶	صنعت خودرو
۱۴۸	جدول زمانی صنعت خودرو در دوره پهلوی
۱۴۹	پتروشیمی
۱۴۹	روغن نباتی؛ کارخانه‌های نیروی انسانی وارداتی
۱۵۱	رشد صنعتی و وارونه‌ی صنعت
۱۵۲	ماشین‌سازی تبریز؛ یکی از نمونه‌های باز اتلاف منابع و ظرفیت‌های کشور
۱۵۲	طرح‌های پرهزینه و بی‌ارزش در پاسخ به انتقادات
۱۵۳	توجه دیر هنگام به تربیت نیروی انسانی متخصص
۱۵۴	برخی از نتایج شتاب‌زدگی در عرصه صنعت
۱۵۴	ایجاد صنایع مصرفی، عامل افزایش واردات
۱۵۶	نابودی بخش کشاورزی در اثر بی‌توجهی به آن

بخش چهارم

وضعیت تولید در جمهوری اسلامی

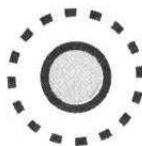
۱۶۴	ابتدای پیروزی انقلاب اسلامی تا جنگ تحمیلی
۱۶۶	دوران جنگ تحمیلی
۱۶۷	آثار وقوع جنگ بر اقتصاد کشورهای درگیر جنگ
۱۶۷	دوره اول؛ رکود اقتصادی (۱۳۵۹ تا ۱۳۶۰)
۱۶۸	دوره دوم؛ رونق اقتصادی (۱۳۶۱ تا ۱۳۶۴)
۱۶۹	دوره سوم؛ رکود اقتصادی (۱۳۶۵ تا ۱۳۶۷)
۱۷۲	اقدامات و پیشرفت‌های صورت گرفته پس از اتمام جنگ در حوزه زیرساختی
۱۷۲	زیرساخت حمل‌ونقل
۱۷۸	زیرساخت ارتباطات
۱۷۹	زیرساخت علم و فناوری
۱۷۹	ارتقای رتبه علمی ایران در رشته‌های مختلف پس از انقلاب اسلامی

۱۷۹	وضعیت ایران در علوم نانو؛ ارتقا از رتبه ۵۶ به ۱۶ در جهان
۱۸۱	وضعیت ایران در علوم داروسازی؛ ارتقا از رتبه ۴۹ به ۸ در جهان
۱۸۲	وضعیت ایران در علوم هسته‌ای؛ ارتقا از رتبه ۸۶ به ۱۳ در جهان
۱۸۳	وضعیت ایران در علوم هوافضا؛ ارتقا از رتبه ۴۶ به ۱۳ در جهان
۱۸۴	کیفیت مقالات و تولید علم در ایران
۱۸۷	ظرفیت بالای دانش‌آموختگان دانشگاهی
۱۸۷	رشد بیش از ۱۳ درصدی جمعیت تحصیل‌کرده دانشگاهی نسبت به قبل از انقلاب
۱۸۸	رتبه دوم جهان در دانش‌آموختگان رشته‌های مرتبط با صنعت و فناوری
۱۸۸	دانشگاه‌های نسل سوم و چهارم
۱۹۲	شرکت‌های دانش‌بنیان در کرنا
۱۹۵	- پیشرفت‌های حوزه علم، فناوری و نوآوری جمهوری اسلامی ایران در آینده ...

بخش پنجم

چالش‌های پیش روی تولید ملی در کشور

۱۹۹	چالش‌های بیرونی
۱۹۹	تحریم‌ها
۲۰۰	پیشنهادات خدعه‌انگیز
۲۰۲	چالش‌های درونی
۲۰۲	واردات بی‌رویه کالاهای مشابه داخلی و قاچاق
۲۰۳	تجربیات سایر کشورها در مبارزه با قاچاق
۲۰۳	آمار و ارقام قاچاق
۲۰۴	واردات کالاهای لوکس
۲۰۴	تأثیر قاچاق بر تولید کشور
۲۰۵	نمونه‌ای از تأثیرات قاچاق بر تولیدات لوازم خانگی کشور
۲۰۵	ارتباط ضعیف صنعت و دانشگاه
۲۰۶	تحقیق و توسعه در ایران
۲۰۷	جولان پرنده‌های خارجی و تمایل مردم به خرید کالاهای خارجی
۲۰۸	چالش ذهنی مسئولان؛ یافتن راه‌حل‌ها در خارج از مرزها
۲۰۸	سرمایه‌گذاری در زمینه‌های مضر برای کشور و نقدینگی راکد کشور
۲۱۰	عدم اولویت تولید در نظام بانکی
۲۱۱	حضور پررنگ دولت به عنوان رقیب بخش خصوصی
۲۱۱	کمبود شرکت‌های دانش‌بنیان و مشکلات آن‌ها
۲۱۲	محیط کسب‌وکار نامطلوب
۲۱۳	فقدان یادگیری و تسلط بر فناوری
۲۱۳	وجود هزینه‌های زائد و حتی مسرفانه در بخش‌هایی از دستگاه‌های حکومتی
۲۱۴	بودجه‌بندی معیوب و نامتوازن
۲۱۵	عدم بررسی بیش از دوسوم بودجه در مجلس
۲۱۸	خاتمه
۲۲۰	منابع

مقدمه

باسمه تعالی

سوال کلیدی که در حوزه مقایسه قدرت اقتصادی کشورهای جهان، همواره ذهن انسان را مشغول می‌کند این است که: «چرا برخی کشورهای جهان، دارای اقتصادی قدرتمند و ثروتی انبوه هستند و برخی دیگر در فقر شدید به سر می‌برند؟! چه عواملی باعث شده است که کشورهای توسعه‌یافته، روز به روز بر ثروشان افزوده شود؟ چه دلایلی، باعث ضعف اقتصاد کشورهای در حال توسعه شده است؟».

معمولاً وقتی این سؤالات را از عموم مردم می‌پرسیم، پاسخ‌هایی می‌شنویم که عمدتاً ریشه‌ی واحدی دارند. مثلاً، اینکه مردم در این کشورها نسبت به کشورهای ثروتمند، کم‌کارتر و تنبل‌ترند؛ یا اینکه خانواده‌ها در کشورهای فقیر، پرجمعیت‌ترند و فرزندان بیشتری دارند؛ یا اینکه تقید به برخی ارزش‌های فرهنگی-ارتجاعی، باعث عقب‌ماندگی این کشورها شده است! برخی دیگر نیز پاسخ می‌دهند که فساد و حکمرانی بد، یا ساختارها و نهادهای ضعیف اقتصادی، منجر به فقر این کشورها شده است.

از نظر کسانی که این‌گونه می‌اندیشند، کشورهای ثروتمند، به این دلیل ثروتمندند که کوشش بیشتری کرده‌اند و کشورهای فقیر، فقیرند؛ چون تلاش لازم را برای بهبود وضعیت اقتصادی خود انجام نداده‌اند.

برای پاسخ به این سوال ابتدا به جای پرداختن به دلیل فقر کشورهای فقیر باید به چگونگی غنی شدن کشورهای ثروتمند پرداخت.

با مطالعه‌ی روند توسعه در کشورهای آمریکا، انگلیس، آلمان، فرانسه، ژاپن، کره و...

مشخص می‌شود که تقریباً تمام این دولت‌ها ابتدا با سرمایه‌گذاری بر روی مسئله علم و بعد از آن با حمایت از تولید داخلی، به شیوه‌های مختلف از صنایع نوپای خود در دوره‌ی عقب افتادگی حمایت کرده‌اند.

بریتانیا اولین کشوری بود که با موفقیت، سیاست حمایت از صنایع نوپا را در پیش گرفت. ایالات متحده آمریکا در طول قرن ۱۹ با حمایت از تولیدات داخلی سریع‌ترین رشد اقتصادی را به دست آورد. آلمان حتی در حال حاضر به لحاظ فکری و سیاسی به عنوان موطن حمایت از صنایع نوپای داخلی شناخته می‌شود. فرانسه همواره اقتصاد دولتی داشته و با برنامه‌ریزی ارشادی و سیاست صنعتی به توسعه یافتگی رسیده است.

گام دوم کشورهای به اصطلاح توسعه یافته این بود که - با اعمال استانداردهای دوگانه و تئوریزه کردن تفکرات نئولیبرالی و بازار آزاد و مفروض و غیرقابل انکار دانستن چنین تفکراتی، در مجامع علمی و دانشگاهی - با حذف حمایت از تولید داخلی در کشورهای فقیر و در حال توسعه، مسیر پیشرفت آنان را سد کردند.

کشورهای توسعه یافته نه تنها در حوزه‌ی سیاسی، بلکه در حوزه‌ی نهادی نیز «به نردبانی که خود از آن بالا رفته‌اند، لگد زده و آن را به زمین «لاخند» و اجازه ندادند کشورهای دیگر از همان الگویی که آنان از آن استفاده کرده و ثروتمند شدند، استفاده کنند.

کشورهای ثروتمند به دیگر کشورها پیشنهادهای داده که آنان را با مشکلات جدی مواجه می‌کند. از جمله با تأکید و افراط، جذب سرمایه‌گذاران خارجی را به عنوان عامل اصلی رشد اقتصادی کشورهای در حال توسعه معرفی می‌کنند؛ در حالی که عامل اصلی، تقویت تولید داخلی کشورهاست.

کتاب حاضر با استناد به مهم‌ترین منابع، ثابت می‌کند که کشورهای ثروتمند با استفاده از سیاست‌های حمایت‌گرایانه و رونق تولید خود، پیشرفت کرده و پس از به ثمر نشستن سیاست‌های حمایتی و پس از آن که در موضع برتری صنعتی نسبت به دیگر کشورها قرار گرفتند، نظریه تجارت آزاد را ترویج کردند تا مانع از پیشرفت کشورهای دیگر شوند.